

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ
Neuvotteleva virkamies
Suvi Ruuska

Muistio
4.12.2024

Liite 1

VALTIONEUVOSTON ASETUS ELÄINTEN HYVINVOINTIKORVAUKSESTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

1. Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Rahoituskaudella 2023-2027 Euroopan unionin maaseudun kehittämistoimenpiteet perustuvat jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maaloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2021/2115, jäljempänä suunnitelma-asetus.

Maaseudun kehittämistoimenpiteet jäsenvaltioissa perustuvat jäsenvaltion suunnitelma-asetuksen perusteella laatimaan ja Euroopan komission hyväksymään strategiasuunnitelmaan. Suomi on laatinut suunnitelma-asetuksen perusteella Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman vuosille 2023–2027 (CAP-suunnitelma). Eläinten hyvinvointikorvaus on osa Suomen CAP-suunnitelmaa. Eläinten hyvinvointikorvauksesta säädetään suunnitelma-asetuksen 70 artiklassa. Euroopan komissio hyväksyi Suomen CAP-suunnitelman 31.8.2022 (komission täytäntöönpanopäätös C(2022)6022). Suomi on esittänyt muutoksia CAP-suunnitelmaan vuodelle 2025. Muutosesitys toimitettiin 26.6.2024 Euroopan komissiolle, joka hyväksyi muutosesityksen 9.10.2024 (komission täytäntöönpanopäätös C(2024)6977).

Kansallisesti eläinten hyvinvointikorvauksesta säädetään eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetussa laissa (1333/2022). Lain 3 §:n 5 momentin, 7 §:n 4 momentin, 11 §:n 5 momentin, 12 §:n 6 momentin, 13 §:n 5 momentin ja 15 §:n 5 momentin nojalla valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin eläinten hyvinvointikorvauksesta. Edellä mainittujen säännösten nojalla on annettu valtioneuvoston asetus eläinten hyvinvointikorvauksesta (1381/2022). Asetuksella säädetään tarkemmin eläinten hyvinvointikorvauksen eläinlajikohtaisista toimenpiteistä ja niiden sisällöstä, toimenpiteiden valinnasta, eläinmäärän laskemisesta, hyvinvointikorvauksen myöntämisestä sekä hyvinvointikorvauksen määrästä ja maksamisesta. Hyvinvointikorvauksen toimenpiteitä on mahdollista valita nauta-, sika-, lammas-, vuohi- ja siipikarjatiljoilla.

2. Asetuksen valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä yhteistyössä Ruokaviraston kanssa.

Asetusehdotuksesta on pyydetty lausunto valtiovarainministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Ruokavirastolta, Eläinten terveys ETT ry:ltä, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:ltä, Luonnonvarakeskukselta, Helsingin yliopiston eläinlääketieteelliseltä tiedekunnalta, Eläinten hyvinvointikeskukselta, Eläinsuojeluliitto Animalia ry:ltä, SEY Suomen

Eläinsuojeluyhdistysten liitto ry:ltä, ProAgria Keskusten Liitolta, Svenska lantbrukssällskapens förbund rf:ltä, Maidonjalostajien ja meijeritukku kauppiaiden liitto ry:ltä, Pihvikarjaliitto ry:ltä, Suomen Siipikarjaliitto ry:ltä, Suomen Sikayrittäjät ry:ltä, Suomen Lammasyhdistys ry:ltä ja Suomen Vuohiyhdistys ry:ltä.

3. Asetuksen pääasiallinen sisältö

Eläinten hyvinvointikorvauksesta annettua valtioneuvoston asetusta ehdotetaan muutettavaksi. Muutoksella otettaisiin huomioon Euroopan komission CAP-suunnitelmaan hyväksymät vuotta 2025 koskevat muutokset. Lisäksi asetukseen täsmennettäisiin eläinlajikohtaisten toimenpiteiden toteuttamisaikaa sekä tehtäisiin eläinten hyvinvointiin liittyvän lainsäädännön uudistamisesta johtuvia teknisluonteisia säädösviittausten päivityksiä.

4. Asetuksen pykäläkohtaiset perustelut

5 § 1 mom.

Asetuksen 5 §:n 1 momenttia täsmennettäisiin eläinlajikohtaisten toimenpiteiden toteuttamisajan osalta. Viljelijän olisi toteutettava toimenpidettä koko sitoumuskauden ajan tuotantomuotoon liittyviä tavanomaisia tuotantotaukoja lukuun ottamatta.

9 § 2 mom.

Asetuksen 9 §:ssä säädetään hyvinvointikorvauksen eläinlajikohtaisten toimenpiteiden osalta kansallisella lainsäädännöllä asetetuista vähimmäisvaatimuksista, jota toimenpiteen valinnee on noudatettava, jotta hyvinvointikorvaus voitaisiin maksaa. Eläinlajikohtaisten toimenpiteiden vähimmäistaso muodostuu eläinten hyvinvointiin liittyvästä kansallisesta lainsäädännöstä. Pelkän vähimmäistason noudattamisesta ei kuitenkaan makseta hyvinvointikorvausta vaan korvausta maksetaan vain vähimmäisvaatimukset ylittävien toimenpiteiden toteuttamisesta. Pykälän 2 momenttiin tehtäisiin eläinten hyvinvointiin liittyvän kansallisen lainsäädännön muutoksesta johtuva päivitys säädösviittauksiin. Momenttiin lisättäisiin viittaus nautojen suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (592/2010) 13 §:n 3 momenttiin, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella 1162/2023.

11 § 1 mom.

Pykälän 1 momenttia tarkennettaisiin nautojen iän osalta. Enintään 12 kuukauden ikäisillä naudoilla olisi oltava tilaa ryhmä- tai yksilökarsinassa vähintään kuusi neliometriä eläintä kohden. Muutoksella otettaisiin huomioon myös naudat, jotka ovat iältään tasan 12 kuukautta.

12 § 2 mom.

Pykälän 2 momentin sanamuotoa täsmennettäisiin siten, että pakastettua ternimaitoa, ternimaitojauhetta tai täydennysrehua, joka sisältää ternimaitoa tai naudän immunoglobuliinia, olisi oltava nimenomaan syntyviä vasikoita varten.

22 a §

Asetuksen 22 a §:ään tehtäisiin CAP-suunnitelman muutosta vastaava muutos. Kastraatiokivun lievitystä koskevan toimenpiteen ehtona olisi, että karjuporsaiden kastraatiossa on käytettävä puudutetta. Eläimille tehtävistä toimenpiteistä ja keinollisen lisäämisen menetelmistä annetun valtioneuvoston asetuksen (1165/2023) 5 §:n 3 momentin perusteella puudutteen käytöstä tulee pakollista 1.1.2027 alkaen.

24 § 5 mom.

Pykälän 5 momenttiin tehtäisiin eläinten hyvinvointiin liittyvän kansallisen lainsäädännön muutoksesta johtuva teknisluonteinen päivitys säädösviittauksiin. Momenttiin lisättäisiin viittaus lampaiden suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (587/2010) 5 §:n 2 momenttiin.

29 §

Pykälään muutettaisiin CAP-suunnitelman muutoksen mukaisesti kastraatiokivun lievitystä koskevasta toimenpiteestä maksettavan eläinten hyvinvointikorvauksen määrä. Maksettavan korvauksen määrää ehdotetaan korotettavaksi 6 eurosta/eläinyksikkö 47 euroon/eläinyksikkö. Eläinten hyvinvointikorvausta voitaisiin siten maksaa vuosittain 47 euroa eläinyksikköä kohden.

5. Taloudelliset vaikutukset

Eläinten hyvinvointikorvauksesta aiheutuvat kustannukset suoritetaan valtion talousarvion momentilta 30.10.43 (Eläinten hyvinvointikorvaukset). Vuoden 2025 valtion talousarvion mukaan kyseisen momentin määräraha on 74 miljoonaa euroa, josta EU:n rahoitusosuutta on 31,8 miljoonaa euroa ja kansallista osuutta 42,2 miljoonaa euroa. EU:n rahoitusosuus rahoituskaudella 2023—2027 on maaseuturahaston osalta 43 prosenttia.

Momentilla 30.10.43 arvioidaan lisäksi olevan vuonna 2025 noin 45,7 miljoonaa euroa vuodelta 2024 siirtyvää määrärahaa. Momentilla arvioidaan siirtyvä määräraha huomioon ottaen olevan yhteensä käytettävissä noin 119,7 miljoonaa euroa. Siirtyvä määräraha käytetään vuonna 2024 myönnettyjen eläinten hyvinvointikorvausten toisen maksuerän maksamiseen. Vuonna 2024 myönnettyjen eläinten hyvinvointikorvausten toinen maksuerä (noin 70 prosenttia) maksetaan kesäkuussa 2025.

Eläinten hyvinvointikorvausta varten arvioidaan vuonna 2025 tarvittavan CAP-suunnitelman mukaisten eläinten hyvinvointikorvausten maksuun noin 74 miljoonaa euroa.

Eläinten hyvinvointikorvauksesta aiheutuvat kustannukset katetaan valtiontalouden kehyspäätösten, valtion talousarvion ja henkilötyövuosien puitteissa.

6. Lausuntopalaute

Asetusehdotuksesta annettiin 8 lausuntoa. Lausunnon antoivat valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö, Ruokavirasto, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf, SEY Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto ry, Helsingin yliopiston eläinlääketieteelliseltä tiedekunta ja Suomen Lammasyhdistys ry.

Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:n ja Suomen Lammasyhdistys ry:n lausunnoissa esitettiin korvausten määrän korottamista nousseiden tuotantokustannusten vuoksi. Lisäksi SLC rf:n lausunnossa esitettiin korvausten nopeampaa maksamista. Asetusehdotusta ei muutettu tältä osin, koska korvausten tasot määritellään CAP-suunnitelmassa koko rahoituskauden ajaksi. Eläinten hyvinvointikorvauksessa voidaan korvata vain toimenpiteet, jotka ylittävät eläinten hyvinvointia koskevan kansallisen lainsäädännön vaatimukset. Korvausten tasoja olisi vaikea muuttaa nopeasti tuotantokustannusten muutosten mukaisesti, koska korvaustason muutos vaatisi aina ensin CAP-suunnitelman muutoksen. Ruokavirasto pyrkii maksamaan korvaukset

mahdollisimman nopeasti. Eläinyksiköt, joiden perusteella eläinten hyvinvointikorvaus maksetaan, voidaan käytännössä todeta vasta tukivuoden jälkeen, minkä vuoksi maksuja ei pystytä aikaistamaan.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n lausunnossa tuotiin esille, että eläinten hyvinvointikorvausta tulisi muokata niin, että luomutilalliselle tulisi lisää valittavia vaihtoehtoja. Asetusehdotusta ei muutettu tältä osin. Luomutuotannossa tuotantoehtojen vaatimukset ovat korkealla tasolla ja siksi on haasteellista suunnitella sellaisia eläinten hyvinvointikorvauksen toimenpiteitä, jotka ylittäisivät tuotantoehtojen vaatimukset mutta soveltuisivat myös tavanomaisille tiloille.

Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:n lausunnossa esitettiin, että emakoiden ja ensikoiden olosuhteiden parantamista koskeva toimenpide tulisi voida toteuttaa vain osalla maatilain emakoista ja ensikoista. Asetusehdotusta ei muutettu tältä osin. Asiaa selvitettiin eläinten hyvinvointikorvauksen toimenpiteitä suunniteltaessa ja todettiin, että osatilamallin todentaminen on toimenpiteen ehtojen valvonnassa käytännössä mahdotonta. Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:n lausunnossa esitettiin myös, että eläinten hyvinvointikorvaus tulisi maksaa yksimahaisten sektorille kahdessa erässä nykyisen yhden erän sijaan. Asetusehdotusta ei muutettu tältä osin. Eläinyksiköt, joiden perusteella eläinten hyvinvointikorvaus maksetaan, voidaan käytännössä todeta vasta tukivuoden jälkeen, koska käytössä ei ole ajantasaista eläinyksilökohtaista rekisteriä.

SEY Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto ry:n lausunnossa ehdotettiin, että eläinlajikohtaisia toimenpiteitä tulisi valita vähintään kaksi. Asetusehdotusta ei muutettu tältä osin, koska muutos vaatisi ensin CAP-suunnitelman muuttamisen. Toimenpiteiden valintamahdollisuuden osalta on pyritty ottamaan huomioon tilojen erilaisuus. Tilarakenne ja tuotantosuunta huomioon ottaen kaikkien tilojen ei ole mahdollista valita kahta toimenpidettä. Tiloilla on mahdollisuus valita juuri ne toimenpiteet, jotka soveltuvat niiden olosuhteisiin. Käytännössä yli 90 prosenttia eläinten hyvinvointikorvausta saavista tiloista on valinnut enemmän kuin yhden toimenpiteen.

SEY Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto ry:n lausunnossa ehdotettiin, että eläinlajikohtaisten toimenpiteiden vähimmäisvaatimuksia koskevaan 9 §:ään tulisi lisätä eläinten hyvinvoinnista annetun lain (693/2023) 33 §:n 1 momentti ja 35 §:n 1 momentti. Asetusehdotusta ei muutettu tältä osin, koska kyseisiä säännöksiä on jo noudatettava eläinten hyvinvointia koskevin ehdollisuuden lakisäätöinä hoitovaatimuksina.

Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisen tiedekunnan lausunnossa ehdotettiin muutoksia nautojen sairas-, hoito- ja poikimakarsinoiden tilavaatimuksiin. Asetusehdotusta ei muutettu tältä osin, koska muutos vaatisi ensin CAP-suunnitelman muutoksen. Lisäksi Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisen tiedekunnan lausunnossa pyydettiin poistamaan vasikoiden olosuhteiden parantamista koskevasta toimenpiteestä täydennysrehua koskeva osio, koska ternimaitoa ei voi korvata muulla täydennysrehulla. Asetusehdotusta ei muutettu tältä osin, koska täydennysrehuun liittyvä vaatimus on tarkoitettu vain poikkeuksellisiin tilanteisiin, jolloin ternimaitoa ei ole saatavilla.

Valtiovarainministeriöllä, ympäristöministeriöllä ja Ruokavirastolla ei ollut lausuttavaa asetusehdotuksesta.

7. Laintarkastus

Asetusehdotusta ei ole tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa asian kiireellisyyden vuoksi.

8. Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2025.

Esitys: Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen eläinten hyvinvointikorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.